

Presenting a Pattern of the Competencies Needed by Students Based on the Lived Experiences of International Doctoral Students

1. Hiba Mirdan Hammood Al-Shujairi : PhD student, Department of Educational Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

2. Maryam Taghvaei Yazdi *: Associate Professor, Department of Educational Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

3. Mohammed Jasim Abdulameer : Professor, Department of Educational Management, Wasit University, Wasit, Iraq.

4. Mahboubeh Sadat Fadavi : Associate Professor, Department of Educational Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

***Corresponding Author's Email Address: m_taghvaeeyazdi@yahoo.com**

Abstract:

Today, higher education is considered one of the fundamental pillars of the movement toward globalization. A skilled workforce is the primary indicator of a country's progress and development and is regarded as one of its most crucial sources of power. The aim of the present study was to presenting a pattern of the competencies needed by students based on the lived experiences of international doctoral students. The present study was applied in terms of its purpose and qualitative in terms of its implementation method, of the phenomenological type. The research population included all international doctoral students, which according to the principle of theoretical saturation number of 10 people of them were selected using purposive sampling method. The data collection tool was semi-structured interviews with international doctoral students, and the data obtained from it were analyzed using thematic analysis in MAXQDA software. The results of the analyses showed that the pattern of the competencies needed by students based on the lived experiences of international doctoral students had 45 basic themes and 15 organizing themes in 5 comprehensive themes: scientific abilities (including 3 organizing themes of research skills, interdisciplinary knowledge, and language skills), social skills (including 3 organizing themes of intercultural communication, teamwork, and networking), adaptation to the environment (including 3 organizing themes of cultural adaptation, respect for rules, and familiarity with the educational structure), management skills (including 3 organizing themes of project management, time management, and team leadership), and personality development (including 3 organizing themes of creativity and innovation, problem solving, and critical analysis). Finally, the pattern of the competencies needed by students based on the lived experiences of international doctoral students was drawn. According to the results of this study, authorities and policymakers in international doctoral education should engage in precise planning and allocate the necessary financial resources to enhance and promote the missions and objectives of this critical educational institution. This effort will facilitate the achievement of strategic goals for international doctoral students.

Keywords: Student competencies, scientific abilities, social skills, environmental adaptation, managerial skills, personal growth

How to Cite: Al-Shujairi, H.M.H., Taghvaei Yazdi, M., Abdulameer, M.J., Fadavi, M.S. (2024). Presenting a Pattern of the Competencies Needed by Students Based on the Lived Experiences of International Doctoral Students, *Management, Education and Development in Digital Age*, 1(4), 226-243.

ارائه الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان براساس تجارب زیسته دانشجویان دکتری بین‌الملل

۱. هبه مردان حمود الشجیری[✉]: دانشجوی دکتری، گروه مدیریت آموزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

۲. مریم تقوایی یزدی^{✉*}: دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

۳. محمد جاسم عبدالامیر[✉]: استاد، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه واسط، واسط، عراق.

۴. محبوبه سادات فدوی[✉]: دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

*پست الکترونیک نویسنده مسئول: m_taghvaeeyazdi@yahoo.com

چکیده

امروزه، آموزش عالی از اساسی‌ترین ارکان خیزش به سمت جهانی شدن محسوب می‌شود. نیروی انسانی ماهر اصلی‌ترین شاخصه‌ی پیشرفت و توسعه کشورها و از مهم‌ترین عوامل قدرتی آن‌ها محسوب می‌گردد. هدف پژوهش حاضر، ارائه الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان براساس تجارب زیسته دانشجویان دکتری بین‌الملل بود. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، کیفی از نوع پدیدارشناسی بود. جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان دکتری بین‌الملل بودند که طبق اصل اشباع نظری تعداد ۱۰ نفر از آنها با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با دانشجویان دکتری بین‌الملل بود و داده‌های حاصل از آن با روش تحلیل مضمون در نرم‌افزار MAXQDA تحلیل شدند. نتایج تحلیل‌ها نشان داد که الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان براساس تجارب زیسته دانشجویان دکتری بین‌الملل دارای ۴۵ مضمون پایه و ۱۵ مضمون سازمان‌دهنده در ۵ مضمون فراگیر: توانایی‌های علمی (شامل ۳ مضمون سازمان‌دهنده مهارت‌های پژوهش، دانش بین رشته‌ای و مهارت‌های زبانی)، مهارت‌های اجتماعی (شامل ۳ مضمون سازمان‌دهنده ارتباطات بین‌فرهنگی، همکاری تیمی و شبکه‌سازی)، تطبیق با محیط (شامل ۳ مضمون سازمان‌دهنده سازگاری فرهنگی، احترام به قوانین و آشنایی با ساختار آموزشی)، مهارت‌های مدیریتی (شامل ۳ مضمون سازمان‌دهنده مدیریت پروژه، مدیریت زمان و رهبری تیم) و رشد شخصیتی (شامل ۳ مضمون سازمان‌دهنده خلاقیت و نوآوری، حل مسئله و تحلیل انتقادی) بود. در نهایت، الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان براساس تجارب زیسته دانشجویان دکتری بین‌الملل ترسیم شد. طبق نتایج این پژوهش، مسئولان و متولیان دانشجویان دکتری روابط بین‌الملل با برنامه‌ریزی دقیق و تخصیص منابع و اعتبارات مالی لازم در جهت اعتلا و ارتقای رسالت‌ها و اهداف این نهاد مهم آموزشی، تربیتی تلاش نمایند تا شاهد تحقق اهداف راهبردی برای دانشجویان دکتری بین‌الملل باشیم.

کلیدواژه‌گان: شایستگی‌های دانشجویان، توانایی‌های علمی، مهارت‌های اجتماعی، تطبیق با محیط، مهارت‌های مدیریتی و رشد شخصیتی

نحوه استناددهی: الشجیری، هبه مردان حمود، تقوایی یزدی، مریم، عبدالامیر، محمد جاسم، فدوی، محبوبه سادات. (۱۴۰۳). ارائه الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان براساس تجارب زیسته دانشجویان دکتری بین‌الملل. نشریه مدیریت، آموزش و توسعه در عصر دیجیتال، ۱(۴)، ۲۴۳-۲۲۶.

توسعه علمی و تقویت نهادهای آموزشی و پژوهشی می‌تواند تمهید کننده راه به سمت تحقق در سایر زمینه‌های توسعه باشد. نیروی انسانی ماهر به طور عمده از طریق آموزش عالی کارآمد قوام می‌یابد. بی شک نظام آموزش عالی نقش مهمی در تولید علم و دانش هر کشور ایفا می‌کند (Fazli Yazd et al., 2019). یکی از مسائل مهم در هر مؤسسه آموزش عالی، ارزیابی و بهبود اثربخشی آموزشی آن است. اغلب اوقات اثربخشی یک مؤسسه آموزشی بر اساس پیامدهای آن مانند رضایت دانشجویان، برنامه‌های آنان برای ادامه تحصیل، موفقیت و میزان تحقق دستاوردها و شایستگی‌های آن‌ها سنجیده می‌شود. با توجه به اینکه شایستگی عموماً مجموعه رفتارها یا فعالیت‌های مرتبط، انواع دانش، مهارت‌ها و انگیزه‌هایی است که پیش‌نیازهای رفتاری، فنی و انگیزشی برای عملکرد موفقیت‌آمیز در یک نقش یا شغل مشخص است. به عبارت دیگر توسعه شایستگی عبارت است از مجموعه‌ای از رفتارها، نگرش‌ها و باورهای که برای موفقیت در کار و حرفه باید در دانشجویان پرورش یابد یا به مجموعه‌ای از ویژگی‌های اساسی و مهم در دانشجویان که منجر به عملکرد مؤثر و سطح بالا در کار می‌شود، گفته می‌شود (Ebrahim Pour et al., 2021). یونسکو (۲۰۱۹) در گزارش خود در تأکید کشورها بر بین‌المللی‌سازی آموزش عالی به تلاش دولت‌ها برای برقراری ارتباط با سایر کشورها از طریق تحرک دانشجویی^۱ تأکید می‌کند. لذا در این میان دانشجویان به عنوان نیروهای آینده‌ساز جامعه، نیاز به صلاحیت‌های و شایستگی‌های خاص خود را دارند تا بتوانند یک فرد موفق در دانشگاه و سپس در جامعه باشند (Parvin et al., 2021).

شایستگی نوعی نگرش سیستمی به نیروی انسانی دارد که همه آن صفات، ویژگی‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌ها در ارتباط با اثربخش بودن انجام وظایف و مسئولیت‌ها را شامل می‌شود و چهار مولفه مهارت، دانش، توانایی و نگرش بوده و صلاحیت یا شایستگی یک دانش‌جو نیز با توجه به این چهار مولفه اصلی قابل مطالعه است. توسعه جوامع انسانی همواره ارتباط تنگاتنگی با برون‌دادهای نهاد آموزش عالی داشته است (Abdalhassan et al., 2024; Alipour et al., 2024). نهاد آموزش عالی در طول سیر تاریخی خود چه از نظر کارکردی و چه از نظر ساختاری با توجه به شرایط و مقتضیات زمانه تغییرات چشم‌گیری داشته است. یکی از چالش‌های عمده‌ای که امروزه نظام‌های آموزش عالی با آن درگیرند، بحث کیفیت و نحوه بهبود، ارتقاء و تضمین نیروی انسانی پرورش یافته در آن می‌باشد (Ganesan & Morales, 2024; Mejías-Acosta et al., 2024). در کسب شایستگی مهم‌ترین عامل، کنش و واکنش‌هایی است که میان استاد و دانش‌جو و سپس میان دانش‌جو با سایر عناصر برنامه درسی دانشگاهی اتفاق می‌افتد عناصر این تعامل، دانش، مهارت و حساسیت یاددهنده از یکسو و انتظارات یادگیری، وضعیت اقتصادی اجتماعی و ویژگی فرهنگی یادگیرنده از سوی دیگر است که موفقیت یا شکست دانشگاه را مشخص می‌نمایند. در بیشتر مطالعات و پژوهش‌ها به صلاحیت و شایستگی استادان یا به چند بعد مختصر از شایستگی دانش‌جویی پرداخته شده است. در صورتی که صلاحیت و شایستگی دانش‌جو عامل حساس و مهمی در فرایند یک سازمان (نظام آموزشی) خواهد بود، بنابراین انتخاب و تشخیص شایسته‌ترین افراد (دانش‌جو) نیاز به معیار و ملاک‌هایی است تا افراد واجد شرایط و با لیاقت این وظیفه و رسالت را به انجام رسانند (Motahari Nejad et al., 2022). به طور کلی، می‌توان تعاریف شایستگی را در چهار دسته کلی قرار داد. دسته اول شایستگی به عنوان توانایی عملکرد در سطحی مطلوب براساس یک استاندارد خاص، که این تعریف به شایستگی به عنوان یک برون‌داد نگاه می‌کند. دسته دوم شایستگی به عنوان توانایی انتخاب و استفاده از ویژگی‌های دانش، مهارت‌ها و نگرش‌ها (که برای عملکرد در سطح مطلوب) مورد نیاز است. دسته سوم شایستگی به عنوان داشتن ویژگی‌های خاص (دانش، مهارت و نگرش‌ها)، یا شایستگی به عنوان یک درون‌داد. دسته چهارم شایستگی به عنوان توصیف محض آنچه که یک فرد می‌تواند انجام دهد این تعریف نیز به شایستگی به چشم یک برون‌داد می‌نگرد (Christy & Nyan-Myau, 2022). شایستگی‌های متعدد آموزشی و پژوهشی در موفقیت دانش‌جویان در یادگیری و پژوهش و ارتقای علمی مؤثر هستند و در کل این شایستگی‌ها با یکدیگر ارتباط نیز دارند. به عبارت دیگر شایستگی‌های آموزشی با تقویت و بهبود شایستگی‌های پژوهشی و بالعکس ارتباط دارد.

پژوهش‌های مختلف به بررسی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان در حوزه‌های گوناگون پرداخته‌اند. مطالعه مطهری‌نژاد و همکاران (۲۰۲۲) نشان داد که فعالیت‌های پژوهشی، شامل سواد پژوهشی و پژوهش درباره حرفه معلمی، تأثیر مستقیمی بر توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجومعلمان دارند و پژوهش درباره حرفه معلمی نقش تعیین‌کننده‌تری در

1 Student mobility

یادگیری فعال ایفا می‌کند (Motahari Nejad et al., 2022). نتایج تحقیق جوادی فرد و همکاران (۲۰۲۱) نشان داد که شایستگی‌های فکری، هوش اجتماعی و ارتباطی، فردی و اجرایی به عنوان ابعاد اصلی شایستگی‌های حرفه‌ای قابل شناسایی هستند (Javadifard et al., 2021). در پژوهش نصرتی و همکاران (۲۰۲۱)، هفت شاخص شایستگی از جمله منش اخلاقی، رهبری، دانش، ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های مربیگری، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های مدیریت برای مدیران به عنوان مربی شناسایی شد (Nosrati et al., 2021). رستمی و همکاران (۲۰۱۹) در تحقیق خود مدلی از شایستگی‌ها را ارائه دادند که شامل شرایط علی، عوامل مداخله‌گر، بستر، راهبردها و پیامدها بود و نشان داد که مدیران حسابرسی داخلی برای اثربخشی مطلوب به مجموعه‌ای از شایستگی‌های فردی، فنی، مدیریتی و محیطی نیاز دارند (Rostami et al., 2019). یافته‌های قنادی نژاد و همکاران (۲۰۱۹) نشان داد که شایستگی‌های عمومی در شش حوزه فردی-رفتاری، اجتماعی-ارتباطی، اخلاقی-ارزشی، سازمانی-مدیریتی، بینشی-ادراکی و نوآورانه-کارآفرینانه قابل دسته‌بندی هستند و در مجموع ۸۳ شاخص در سطح شایستگی‌های عمومی و ۱۵ شاخص در سطح شایستگی‌های تخصصی برای ارزیابی مدیران شناسایی شد (Ghanadi et al., 2019). لین (۲۰۲۳) نشان داد که اگرچه دانشجویان درباره شایستگی‌های خود تأمل می‌کنند، اما شکاف عملکردی در کیفیت این شایستگی‌ها وجود دارد و درک آن‌ها از اهمیت شایستگی‌ها، رضایت آن‌ها از برنامه آموزش عمومی را پیش‌بینی می‌کند (Lin, 2023). پژوهش سیارنین و همکاران (۲۰۲۲) نیز نشان داد که توسعه شایستگی‌ها به سازمان‌ها کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی منابع انسانی خود را با فرآیندهای مختلف مانند جذب، آموزش، مربیگری و پاداش همسو کنند، اما همچنان اجماعی درباره تعریف دقیق شایستگی وجود ندارد (Čiarniene et al., 2020). فورکل و همکاران (۲۰۲۲) بر این نکته تأکید کردند که برای توسعه شایستگی‌ها، دانشجویان باید بر اساس تکنیک‌های مختلف تدریس-یادگیری در آموزش عالی آموزش ببینند و روش‌های تدریس مناسب نقش کلیدی در ایجاد و تقویت شایستگی‌های خاص دارند (Forcael et al., 2022).

موضوع صلاحیت‌های مورد نیاز برای دانش‌جویان بین‌الملل در مقطع دکتری موردی است که تا الان و بویژه در سال‌های اخیر به آن اهمیت چندانی داده نشده است و بنابراین آن‌ها کیفیت‌های لازم را که یک دانش‌آموخته باید داشته باشند اغلب دارا نیستند و نبود این کیفیت‌ها از طرفی به موفقیت تحصیلی آن‌ها و فرایندهای تدریس، یادگیری و پژوهش آسیب می‌زند و از طرف دیگر هزینه‌های آموزش بدو خدمت و حین خدمت سازمان‌ها را بعد از استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی افزایش می‌دهد. عدم شناخت صلاحیت‌های مورد نیاز در جریان آموزش و پژوهش و زندگی علمی و عدم ارزیابی و توسعه این صلاحیت‌ها مقدمه‌ای برای شکست فرایندهای علمی آموزش عالی در تربیت افرادی مطابق با اهداف و ویژگی‌های مطرح شده در اسناد بالادستی آموزش عالی است. و در این صورت فارغ‌التحصیلان حتی در صورت استخدام در مشاغل مربوط به تحصیلات خودشان، نخواهند توانست کارهای محوله را با علاقه، دقت و کیفیت لازم به انجام رسانند. در سال‌های اخیر به دلیل رشد صنایع و نیاز پیش از پیش به نیروهای متخصص در زمینه‌های متنوع شغلی، بحث صلاحیت‌های شخصی و حرفه‌ای دانش‌جویان اهمیت بیشتری پیدا کرده است. بنابراین برای رسیدن به موفقیت تحصیلی و از سوی دیگر جهت پاسخگویی به نیازهای حرفه‌ای بازار کار باید در مرحله اول به شناخت صلاحیت‌های مورد نیاز دانش‌جویان پرداخت و در گام بعدی جهت دستیابی به آنان برنامه‌ریزی نمود. بررسی مبانی نظری و نتایج تحقیقات انجام شده نشانگر شایستگی‌های فردی، مدیریتی، آموزشی و پژوهشی متعددی است که برای موفقیت دانش‌جویان در دوران تحصیل شان در دانشگاه، بویژه در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی آن‌ها ضروری می‌باشد (Bameri et al., 2022).

علیرغم اهمیت بالای بهبود شایستگی‌های دانش‌جویان تاکنون در عراق تحقیقی در زمینه صلاحیت‌های مورد نیاز دانش‌جویان برای موفقیت آموزشی و پژوهشی آن‌ها صورت نگرفته است و مشخص نیست دانش‌جوی موفق در دانشگاه و به تبع آن در زندگی شغلی و اجتماعی، به چه شایستگی‌های کلی و جزئی نیازمند است؟ تحقیق حاضر تلاش دارد از میان تمامی شایستگی‌های قابل مطالعه، صلاحیت‌های آموزشی و پژوهشی مورد نیاز دانش‌جویان در دوران تحصیل در دانشگاه را مشخص نماید. با توجه به بررسی‌های به عمل آمده از نتایج تحقیقات می‌توان بیان داشت که در کمتر تحقیقی به طور همزمان به بررسی این سه متغیر پرداخته شده است و همچنین با توجه به اهمیت و ضرورت این تحقیق در سازمان آموزش عالی، محقق در پی بررسی ارائه الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌الملل مقطع دکتری در ایران می‌باشد و در صدد است نتایج این تحقیق را در اختیار محققان و مدیران این سازمان قرار دهد. با عنایت به مسئله طرح شده در فوق سوال اساسی پژوهش حاضر عبارت است از اینکه الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌الملل مقطع دکتری در ایران چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از حیث هدف، یک پژوهش کاربردی است چرا که یافته‌های آن، پاسخی برای مشکلات عملی موجود در دنیای واقعی است. پژوهش حاضر کیفی از نوع پدیدارشناسی (فنونولوژی) بود. پژوهشگر در این تحقیق درصدد ارائه الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌الملل دکتری در ایران است. روش تحقیق خود را از نوع کیفی براساس روش پدیدارشناسی انتخاب نموده است تا به عمق تجارب آن‌ها پی برده و چگونگی تأثیرگذاری عوامل مختلف را در این زمینه درک کند. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری (از ترم ۲ به بالا) دانشگاه‌های شهر اصفهان بودند. روش نمونه‌گیری در این تحقیق بر مبنای روش نمونه‌گیری هدفمند از نوع ملاک‌محور (دانشجویان بالاتر از ترم ۲) می‌باشد. در پژوهش حاضر، مصاحبه با اولین مشارکت‌کننده آغاز و تا رسیدن به حد اشباع اطلاعاتی یعنی مصاحبه با ۱۰ نفر به اتمام رسید. مشخصات مصاحبه‌شوندگان طبق این معیارها به شرح زیر می‌باشد:

جدول ۱. مشخصات مصاحبه‌شوندگان (دانشجویان)

کد	سن	میزان تحصیلات	ترم	جنسیت
۱	۲۸	کارشناسی ارشد	۴	زن
۲	۳۴	دکتری	۶	مرد
۳	۲۸	کارشناسی ارشد	۳	زن
۴	۳۰	دکتری	۷	مرد
۵	۲۸	کارشناسی ارشد	۵	زن
۶	۳۷	دکتری	۸	زن
۷	۳۳	دکتری	۹	مرد
۸	۲۵	کارشناسی ارشد	۴	مرد
۹	۳۴	دکتری	۶	مرد
۱۰	۲۸	کارشناسی ارشد	۲	زن

در تحقیق حاضر گردآوری اطلاعات از طریق مصاحبه نیمه‌ساختاریافته عمیق صورت گرفته است. به‌منظور گردآوری اطلاعات در تحقیق با استفاده از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته عمیق متعامل (چهره‌به‌چهره) با مشارکت‌کنندگان منتخب وارد گفتمان هدفمند شده تا تصویری واضح و خالص از تجربه موردنظر ترسیم شود. در این نوع مصاحبه علاوه بر اینکه سؤالات و موضوعاتی از پیش تعیین شده پرسیده می‌شود؛ محقق می‌تواند تا اندازه‌ای که به نکاتی فراتر از پاسخ پرسش‌ها دست یابد سؤالاتی حول موضوع بر اساس پاسخ مشارکت‌کنندگان بپرسد.

روایی مطالعه در پژوهش حاضر از طریق چهار روش زیر مورد بررسی قرار گرفت:

- روایی معیار^۱: در پژوهش حاضر از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته^۲ استفاده شد که قبلاً توسط کارشناسان و متخصصین در زمینه‌های مربوطه تایید شده بود.
- روایی درون‌موضوعی^۳: در پژوهش حاضر، برای اطمینان از صحت داده‌ها، از روش مقایسه و تطبیق داده‌ها با ادبیات و پیشینه تحقیق استفاده شد تا اطمینان حاصل شود که داده‌ها با مفاهیم و نظریه‌های موجود در این زمینه مطابقت دارند.
- روایی بیرونی^۴: در این بخش، داده‌های جمع‌آوری شده با داده‌های سایر تحقیقات انجام شده در این زمینه مقایسه و تطبیق داده شد تا اطمینان حاصل شود که یافته‌های تحقیق با نتایج دیگر پژوهش‌ها هم‌راستا هستند.

¹ Criterion Validity

² Semi-structured interviews

³ Internal Validity

⁴ External Validity

- روایی زمانی^۱: برای افزایش روایی زمانی، داده‌ها در زمان‌های مختلف جمع‌آوری شدند تا اطمینان حاصل شود که تغییرات زمانی در داده‌ها وجود ندارد و نتایج تحقیق ثابت و معتبر باقی می‌مانند.
- با استفاده از این روش‌ها، روایی مطالعه در پژوهش حاضر به‌طور چشمگیری افزایش یافت و اطمینان حاصل شد که داده‌ها معتبر و قابل‌اعتماد هستند.
- پایایی مطالعه در پژوهش حاضر از طریق سه روش زیر مورد بررسی قرار گرفت:
- اشباع داده‌ها^۲: در پژوهش حاضر، پس از انجام ۱۰ مصاحبه، داده‌ها به اشباع رسیدند و هیچ داده جدیدی به‌دست نیامد. این نشان می‌دهد که داده‌ها از نظر کمی کافی هستند و می‌توان به نتایج آن‌ها اعتماد کرد.
- تطبیق کدگذاری^۳: در پژوهش حاضر از روش تطبیق کدگذاری استفاده شد. به این معنا که دو نفر از اعضای تیم تحقیق، داده‌ها را به‌طور مستقل کدگذاری کردند و سپس کدگذاری‌ها با یکدیگر مقایسه شدند. نتایج نشان داد که کدگذاری‌ها تطبیق دارند، که این امر نشان‌دهنده اعتبار داده‌ها از نظر کیفی است.
- بازآوردن داده‌ها^۴: در پژوهش حاضر، از روش بازآوردن داده‌ها استفاده شد. بدین صورت که داده‌ها به مشارکت‌کنندگان بازگردانده شد و از آن‌ها خواسته شد که داده‌ها را بررسی کرده و در صورت لزوم اصلاحات لازم را اعمال کنند. نتایج نشان داد که مشارکت‌کنندگان با داده‌ها موافق بودند، که این امر نشان‌دهنده اعتبار پایایی داده‌ها است.
- در این تحقیق پس از پیاده‌سازی مصاحبه‌ها از روی نوار و ویرایش آن، موارد زیر رعایت شد تا روایی و پایایی داده‌ها تأیید گردد:
- قرارگرفتن نخستین مصاحبه‌ها در اختیار چند استاد رشته مدیریت آموزشی و استاد مشاور و استاد راهنما و مورد توجه قراردادن اصلاحات در مصاحبه‌های بعدی.
- بازگرداندن تعدادی از مصاحبه‌ها به مصاحبه‌شوندگان پس از پیاده‌سازی مصاحبه‌های ضبط‌شده و تأیید صحت آن‌ها توسط مصاحبه‌شوندگان.
- مستندسازی دقیق و گردآوری همه داده‌های تحقیق.
- بیان شفاف در طی فرآیند تحقیق.
- صداقت در بیان جزئیات و نتایج تحقیق و پرهیز از هرگونه سوءگیری در روند تحقیق.
- مراجعه به شرکت‌کنندگان در تحقیق و قراردادن مفاهیم و یافته‌های پژوهش در اختیار آن‌ها برای اطمینان از موثق بودن یافته‌ها و هم‌خوانی استنادها به صحبت‌ها و منظور آن‌ها.
- در نهایت با بررسی مصاحبه‌ها و رسیدن اطلاعات به حد اشباع، مصاحبه با ۱۰ نفر تکمیل و متوقف شد.
- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات در این تحقیق تحلیل مضمون براساس روش کلایزی است. در روش کلایزی محقق هفت گام را تا رسیدن به هدف طی می‌کند. در مرحله اول کلایزی، در پایان هر مصاحبه و ثبت یادداشت‌برداری‌های میدانی، ابتدا بیانات ضبط‌شده شرکت‌کنندگان مکرراً گوش داده می‌شود و اظهاراتشان، کلمه‌به‌کلمه روی کاغذ نوشته می‌شود و جهت درک احساس و تجارب شرکت‌کنندگان چندبار مطالعه می‌شود و در مرحله دوم، پس از مطالعه همه توصیف‌های شرکت‌کنندگان، زیر اطلاعات بامعنی و بیانات مرتبط با پدیده مورد بحث، خط کشیده می‌شود و به این طریق جملات مهم مشخص می‌شوند. مرحله سوم استخراج مفاهیم فرموله است؛ سعی می‌شود تا از هر عبارت مهم، یک مفهوم که بیانگر معنی و قسمت اساسی تفکر فرد بود استخراج شود.

¹ Temporal Validity

² Data Saturation

³ Code Comparison

⁴ Member Checking

البته پس از کسب این مفاهیم تدوین شده، سعی می‌شود تا مرتبط بودن معنی تدوین شده با جملات اصلی و اولیه مورد بررسی قرار گیرد و از صحت ارتباط بین آن‌ها اطمینان حاصل شود. بعد از استخراج کدها، مطابق مرحله چهارم کلایزی، پژوهشگر مفاهیم تدوین شده را به دقت مطالعه می‌کند و براساس تشابه مفاهیم آن‌ها را دسته‌بندی می‌نماید. بدین ترتیب، دسته‌های موضوعی از مفاهیم تدوین شده تشکیل می‌شود. در مرحله پنجم، نتایج برای توصیف جامع از پدیده تحت مطالعه به هم پیوند می‌یابد و دسته‌های کلی‌تری را به وجود می‌آورند. در مرحله ششم، توصیف جامعی از پدیده تحت مطالعه (تا حد امکان با بیانی واضح و بدون ابهام) ارائه می‌شود. مرحله پایانی اعتباربخشی با ارجاع به هر نمونه و پرسیدن درباره یافته‌ها انجام می‌شود؛ به علاوه جهت استحکام تحقیق از دو معیار اطمینان‌پذیری و باورپذیری استفاده می‌شود.

بر این اساس محقق در تجزیه و تحلیل پژوهش حاضر فرآیند هفت مرحله‌ای زیر را انجام داده است:

به منظور درک و هم‌احساس شدن با شرکت کنندگان کلیه توصیف‌ها و شرح آنان مطالعه شده و مطالب و عبارات مهم استخراج گردیده است.

محقق سعی در استخراج واژه‌ها و جملات مربوط به پدیده مورد مطالعه از متن نمود و براساس اطلاعات جمع‌آوری شده و حذف مفاهیم اضافه، تعداد ۸۴ کد مفهومی به دست آمد و محقق پس از شنیدن و خواندن مطالب صوتی و نوشتاری بدون دخالت در گفته‌های شرکت کنندگان جمله را استخراج نموده است.

جملات مهم استخراج شده در قالب مفهومی ساده‌تر بیان شده است. جدول ۲ نشان دهنده این مفاهیم ساده می‌باشد.

در این مرحله محقق اظهارات معنی‌دار استخراج شده را در دسته‌های هم‌مفهوم سازماندهی و مرتب نموده است. در جدول ۳ اولین دسته از جملات کدگذاری شده نمایش داده شده است.

در مرحله پنجم محقق مفاهیم بدست آمده از مرحله قبل را به درون توضیحی جامع‌تر که شامل کلیه مطالب و جزئیات پدیده مورد نظر باشد برده است.

پژوهشگر در این مرحله تلاش نمود یک توصیف واقعی از مرحله قبل به وجود آورد. جدول ۴ نشان‌دهنده انجام این مرحله است.

در مرحله پایانی محقق به شرکت کنندگان در پژوهش به منظور موثق بودن یافته‌ها مراجعه کرده که این موضوع به روایی پژوهش کمک می‌کند.

یافته‌ها

پس از پیاده سازی هر مصاحبه فرآیند کدگذاری از عبارات آغاز گردید. ابتدا عبارات استخراج، پالایش گردید. ابتدا ۸۴ عبارت مستخرج مفید از مصاحبه‌ها استخراج شده که در ادامه به دسته بندی آن‌ها پرداخته می‌شود.

نمونه‌ای از عبارات مستخرج مفید با چند مصاحبه شونده

نفر اول: مهارت‌های بین‌فرهنگی برای تعامل موثر با استادان، دانشجویان و کارکنان دانشگاه. احترام به تنوع فرهنگی در محیط‌های آکادمیک و اجتماعی. تطبیق با فرهنگ محلی شامل یادگیری زبان و رفتارهای اجتماعی. ایجاد پل‌های ارتباطی بین فرهنگ‌های مختلف برای همکاری بهتر در پروژه‌های گروهی. توانایی مدیریت پروژه‌های تحقیقاتی شامل برنامه‌ریزی، تقسیم کار و ارزیابی پیشرفت. برنامه‌ریزی دقیق برای دستیابی به اهداف تحقیقاتی در زمان مقرر. آشنایی با فناوری‌های مدیریت پروژه مانند Microsoft Project یا Asana. توانایی هماهنگ کردن تیم‌های چندفرهنگی و چندرشته‌ای برای دستیابی به نتایج مطلوب.

نفر هفتم: تسلط بر اصول تحقیق علمی شامل روش‌های جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل و نتیجه‌گیری. شناخت انواع منابع تحقیقاتی مانند مقالات، کتاب‌ها و منابع دیجیتال برای ارتقای کیفیت پژوهش. مهارت در کاربرد نرم‌افزارهای پیشرفته برای تجزیه و تحلیل داده‌ها مانند SPSS و MATLAB. توانایی تهیه و ارائه گزارش‌های علمی به زبان‌های مختلف برای کنفرانس‌های بین‌المللی. توسعه مهارت‌های زبانی از جمله تسلط بر زبان انگلیسی برای تحقیق و تدریس. یادگیری زبان فارسی برای ایجاد ارتباط موثر با جامعه میزبان. ارتقای توانایی‌های نوشتاری برای نگارش مقالات علمی با استانداردهای بین‌المللی. مهارت در سخنرانی و ارائه مطالب علمی در کنفرانس‌های داخلی و خارجی.

نفر دهم: تحلیل انتقادی مقالات و مطالعات پژوهشی برای شناسایی نقاط قوت و ضعف. ایجاد ایده‌های جدید با استفاده از تحلیل داده‌های موجود. توانایی انجام متاآنالیز برای جمع‌بندی یافته‌های پژوهشی مختلف. تلفیق دانش از رشته‌های مختلف برای ایجاد رویکردهای نوین در پژوهش.

در ادامه مضامین پایه که در پاسخ به سوال اول مبنی بر این که الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان براساس تجارب زیسته دانشجویان دکتری بین‌الملل در ایران در حوزه دانشجویی چگونه است، مطرح شده بود در دو مرحله دسته بندی شدند که نتایج در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲. دسته بندی مضامین پایه شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌الملل دکتری در ایران

مضامین پایه	مضامین سازمان‌دهنده
تسلط بر روش‌های تحقیق کمی و کیفی	مهارت‌های پژوهشی
توانایی انجام پژوهش‌های بنیادی	
استفاده از ابزارهای آماری	
تلفیق دانش از حوزه‌های مختلف	دانش بین‌رشته‌ای
شناخت مفاهیم پایه در رشته‌های مرتبط	
ایجاد راهکارهای نوآورانه با تلفیق دانش	
تسلط بر زبان انگلیسی	مهارت‌های زبانی
نوشتن مقالات علمی به زبان‌های بین‌المللی	
ارائه پژوهش‌ها در کنفرانس‌های بین‌المللی	
ایجاد تعامل مؤثر با افراد از فرهنگ‌های مختلف	ارتباطات بین‌فرهنگی
احترام به تنوع فرهنگی	
برقراری ارتباط بین‌المللی	
مشارکت در پروژه‌های گروهی	همکاری تیمی
تقسیم وظایف در تیم‌های تحقیقاتی	
ایجاد هماهنگی در محیط‌های چندفرهنگی	
ایجاد روابط حرفه‌ای با پژوهشگران	شبکه‌سازی
مشارکت در شبکه‌های علمی	
توسعه شبکه‌های همکاری آکادمیک	
انطباق با ارزش‌های فرهنگی جامعه میزبان	سازگاری فرهنگی
شناخت رسوم و آداب محلی	
پذیرش تفاوت‌های فرهنگی	
رعایت مقررات دانشگاهی	احترام به قوانین
احترام به قوانین اجتماعی جامعه میزبان	
پایبندی به اصول حقوقی	
درک سیستم آموزشی ایران	آشنایی با ساختار آموزشی
آشنایی با فرایندهای تحصیلی	
شناخت سیستم ارزیابی دانشگاه‌ها	
برنامه‌ریزی برای انجام پروژه‌های تحقیقاتی	مدیریت پروژه
تقسیم وظایف و مدیریت منابع	
پیگیری نتایج و ارزیابی پیشرفت	
تنظیم زمان برای پژوهش و تحصیل	مدیریت زمان
ایجاد تعادل بین زندگی و کار	
اولویت‌بندی وظایف	
هدایت تیم‌های تحقیقاتی	رهبری تیم
تشویق همکاری بین اعضای تیم	
حل تعارضات در تیم	

ایجاد ایده‌های نو در پژوهش	خلاقیت و نوآوری
حل مسائل پیچیده با خلاقیت	
توسعه روش‌های جدید تحقیق	
تشخیص مشکلات و ارائه راهکار	حل مسئله
تحلیل داده‌ها برای حل مسائل	
پیاده‌سازی راه‌حل‌های کارآمد	
نقد مقالات علمی	تحلیل انتقادی
ارزیابی تحقیقات پیشین	
تلفیق نتایج برای جمع‌بندی بهتر	

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد در این مرحله تعداد ۴۵ مضمون پایه و ۱۵ مضمون سازمان‌دهنده شناسایی شد که برای هر کد مضمون سازمان‌دهنده تعداد سه مضمون پایه در نظر گرفته شده است. در جدول ۳ محقق اقدام به دسته‌بندی کدهای سازمان‌دهنده و استخراج مضامین فراگیر کرده است.

جدول ۳. دسته‌بندی مضامین پایه و فراگیر

مضامین سازمان‌دهنده	مضامین فراگیر
مهارت‌های پژوهشی	توانایی‌های علمی
دانش بین‌رشته‌ای	
مهارت‌های زبانی	
ارتباطات بین‌فرهنگی	مهارت‌های اجتماعی
همکاری تیمی	
شبکه‌سازی	
سازگاری فرهنگی	تطبیق با محیط
احترام به قوانین	
آشنایی با ساختار آموزشی	
مدیریت پروژه	مهارت‌های مدیریتی
مدیریت زمان	
رهبری تیم	
خلاقیت و نوآوری	رشد شخصیتی
حل مسئله	
تحلیل انتقادی	

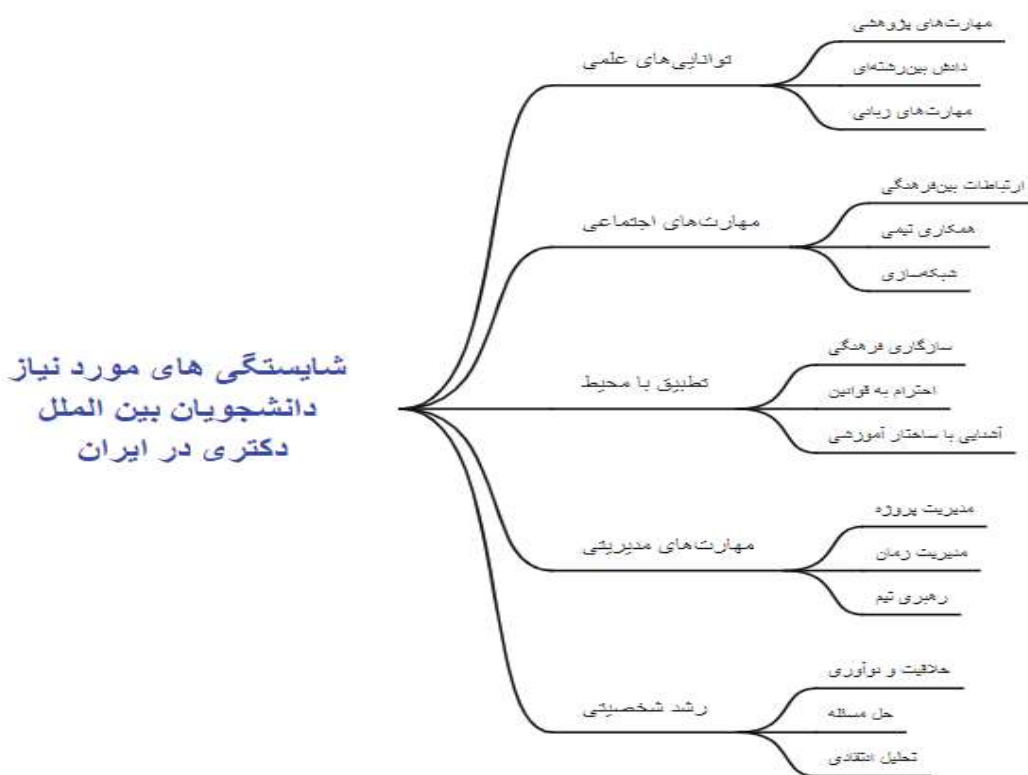
نتایج جدول ۳ نشان داد که از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها تعداد ۱۵ مضمون سازمان‌دهنده و ۵ مضمون فراگیر توانایی‌های علمی (شامل مهارت‌های پژوهش، دانش بین‌رشته‌ای و مهارت‌های زبانی)، مهارت‌های اجتماعی (شامل ارتباطات بین‌فرهنگی، همکاری تیمی، شبکه‌سازی)، تطبیق با محیط (شامل سازگاری فرهنگی، احترام به قوانین، آشنایی با ساختار آموزشی)، مهارت‌های مدیریتی (شامل مدیریت پروژه، مدیریت زمان، رهبری تیم) و رشد شخصیتی (شامل خلاقیت و نوآوری، حل مسئله، تحلیل انتقادی) شناسایی شد.

جدول ۴. دسته‌بندی مضامین و عبارات استخراج شده از مصاحبه‌ها

مضامین پایه	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین فراگیر
تسلط بر روش‌های تحقیق کمی و کیفی	مهارت‌های پژوهشی	توانایی‌های علمی
توانایی انجام پژوهش‌های بنیادی		
استفاده از ابزارهای آماری		
تلفیق دانش از حوزه‌های مختلف	دانش بین‌رشته‌ای	

مهارت‌های زبانی	مهارت‌های اجتماعی	ارتباطات بین‌فرهنگی	همکاری تیمی	شبکه‌سازی	سازگاری فرهنگی	تطبیق با محیط	احترام به قوانین	آشنایی با ساختار آموزشی	مدیریت پروژه	مدیریت زمان	رهبری تیم	رشد شخصیتی	خلاقیت و نوآوری	حل مسئله	تحلیل انتقادی	شناخت مفاهیم پایه در رشته‌های مرتبط
																ایجاد راهکارهای نوآورانه با تلفیق دانش
																تسلط بر زبان انگلیسی
																نوشتن مقالات علمی به زبان‌های بین‌المللی
																ارائه پژوهش‌ها در کنفرانس‌های بین‌المللی
																ایجاد تعامل مؤثر با افراد از فرهنگ‌های مختلف
																احترام به تنوع فرهنگی
																برقراری ارتباط بین‌المللی
																مشارکت در پروژه‌های گروهی
																تقسیم وظایف در تیم‌های تحقیقاتی
																ایجاد هماهنگی در محیط‌های چندفرهنگی
																ایجاد روابط حرفه‌ای با پژوهشگران
																مشارکت در شبکه‌های علمی
																توسعه شبکه‌های همکاری آکادمیک
																انطباق با ارزش‌های فرهنگی جامعه میزبان
																شناخت رسوم و آداب محلی
																پذیرش تفاوت‌های فرهنگی
																رعایت مقررات دانشگاهی
																احترام به قوانین اجتماعی جامعه میزبان
																پایبندی به اصول حقوقی
																درک سیستم آموزشی ایران
																آشنایی با فرایندهای تحصیلی
																شناخت سیستم ارزیابی دانشگاه‌ها
																برنامه‌ریزی برای انجام پروژه‌های تحقیقاتی
																تقسیم وظایف و مدیریت منابع
																پیگیری نتایج و ارزیابی پیشرفت
																تنظیم زمان برای پژوهش و تحصیل
																ایجاد تعادل بین زندگی و کار
																اولویت‌بندی وظایف
																هدایت تیم‌های تحقیقاتی
																تشویق همکاری بین اعضای تیم
																حل تعارضات در تیم
																ایجاد ایده‌های نو در پژوهش
																حل مسائل پیچیده با خلاقیت
																توسعه روش‌های جدید تحقیق
																تشخیص مشکلات و ارائه راهکار
																تحلیل داده‌ها برای حل مسائل
																پیاده‌سازی راه‌حل‌های کارآمد
																نقد مقالات علمی
																ارزیابی تحقیقات پیشین
																تلفیق نتایج برای جمع‌بندی بهتر

نتایج جدول ۴ حاکی از آن بود که الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌الملل دکتری در ایران شامل ۴۵ مضمون پایه و ۱۵ مضمون سازمان‌دهنده در ۵ مضمون فراگیر است که هر مضمون فراگیر دارای ۳ مضمون سازمان‌دهنده و هر مضمون سازمان‌دهنده نیز دارای سه مضمون پایه است. در مجموع، الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بر اساس تجارب زیسته دانشجویان بین‌الملل دکتری در ایران در شکل ۱ قابل مشاهده است.

شکل ۱. الگوی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان براساس تجارب زیسته دانشجویان دکتری بین‌الملل در ایران

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش به شناسایی شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌الملل دکتری در ایران می‌پردازد. به این منظور از روش تحقیق کیفی استفاده شده و با ۱۰ نفر از دانشجویان بین‌المللی مصاحبه صورت گرفته است. نتایج نشان می‌دهد که شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌الملل دکتری در ایران شامل ۵ مضمون فراگیر توانایی‌های علمی، مهارت‌های اجتماعی، تطبیق با محیط، مهارت‌های مدیریتی و رشد شخصیتی است. هر یک از این مضامین دارای ۳ مضمون سازمان‌دهنده و هر مضمون سازمان‌دهنده دارای ۳ مضمون پایه می‌باشد. این یافته‌ها می‌تواند در بهبود کیفیت آموزش و پرورش دانشجویان بین‌المللی در ایران مفید باشد. بر اساس نتایج به دست آمده می‌توان گفت که شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌المللی دکتری در ایران در ۴۵ مضمون پایه و ۱۵ مضمون سازمان‌دهنده در ۵ مضمون فراگیر زیر قرار دارند:

توانایی‌های علمی: شامل مهارت‌های پژوهشی، دانش بین‌رشته‌ای و مهارت‌های زبانی

مهارت‌های اجتماعی: شامل ارتباطات بین‌فرهنگی، همکاری تیمی و شبکه‌سازی

تطبیق با محیط: شامل سازگاری فرهنگی، احترام به قوانین و آشنایی با ساختار آموزشی

مهارت‌های مدیریتی: شامل مدیریت پروژه، مدیریت زمان و رهبری تیم

رشد شخصیتی: شامل خلاقیت و نوآوری، حل مسئله و تحلیل انتقادی

نتایج تحقیق حاضر درباره شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌المللی دکتری در ایران با برخی از پژوهش‌های پیشین همسو است. برای مثال، مطالعه مطهری‌نژاد و همکاران (۱۴۰۱) بر نقش فعالیت‌های پژوهشی و یادگیری فعال در توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای تأکید دارد. این پژوهش نشان داد که مؤلفه‌های سواد پژوهشی و پژوهش درباره حرفه، به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر شایستگی‌ها اثرگذارند (Motahari Nejad et al., 2022). همسویی این نتایج با تحقیق حاضر از این منظر است که مهارت‌های پژوهشی و دانش بین‌رشته‌ای به‌عنوان بخشی از توانایی‌های علمی، نقشی کلیدی در مدل شایستگی‌های دانشجویان بین‌المللی ایفا می‌کنند.

همچنین پژوهش‌های بین‌المللی مانند سیارنن و همکاران (۲۰۲۲) و لین (۲۰۲۳) نیز با تمرکز بر شایستگی‌های عمومی و اجتماعی دانشجویان، به نتایج مشابهی دست یافته‌اند. این مطالعات بر تطبیق دانشجویان با محیط‌های بین‌المللی، تقویت توانایی‌های اجتماعی و ارتقای کیفیت یادگیری تأکید دارند که با مؤلفه‌های تحقیق حاضر درباره ارتباطات بین‌فرهنگی و سازگاری فرهنگی دانشجویان همسو است (Čiarniene et al., 2020; Lin, 2023).

در تبیین این نتیجه می‌توان گفت شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌المللی دکتری در ایران بر اساس پنج مؤلفه اصلی دسته‌بندی می‌شوند که هر یک نقشی حیاتی در موفقیت تحصیلی و تجربه زیسته این دانشجویان ایفا می‌کنند. نخستین مؤلفه، توانایی‌های علمی است که به عنوان زیربنای اصلی در مسیر تحصیلات تکمیلی شناخته می‌شود. این توانایی‌ها شامل مهارت‌های پژوهشی، دانش بین‌رشته‌ای و تسلط بر مهارت‌های زبانی است. دانشجویان دکتری باید توانایی انجام تحقیقات مستقل، تحلیل داده‌ها و نگارش مقالات علمی را داشته باشند. همچنین، دانش بین‌رشته‌ای به آن‌ها کمک می‌کند تا از دیدگاه‌های مختلف به مسائل پژوهشی بنگرند و راه‌حل‌های جامع‌تری ارائه دهند. مهارت‌های زبانی نیز به ویژه در زمینه انتشار یافته‌های علمی در مجامع بین‌المللی و برقراری ارتباط مؤثر با اساتید و همکاران علمی اهمیت ویژه‌ای دارد.

علاوه بر این، مهارت‌های اجتماعی از دیگر شایستگی‌های ضروری برای دانشجویان بین‌المللی است. توانایی برقراری ارتباطات بین‌فرهنگی به آن‌ها کمک می‌کند تا در محیط‌های چندفرهنگی با دیگران تعامل سازنده‌ای داشته باشند و همکاری تیمی را در پروژه‌های مشترک تقویت کنند. شبکه‌سازی به عنوان یکی دیگر از ابعاد این مهارت‌ها، امکان برقراری ارتباط با اساتید، دانشجویان و متخصصان مختلف را فراهم می‌کند و زمینه‌ساز فرصت‌های شغلی و پژوهشی آتی خواهد بود.

سومین مؤلفه، تطبیق با محیط است که شامل سازگاری فرهنگی، احترام به قوانین و آشنایی با ساختار آموزشی کشور میزبان می‌شود. دانشجویان بین‌المللی باید بتوانند با فرهنگ میزبان هماهنگ شوند و درک عمیقی از ارزش‌ها و رفتارهای اجتماعی کشور میزبان پیدا کنند. احترام به قوانین و آشنایی با ساختار آموزشی نیز به دانشجویان کمک می‌کند تا در محیطی منظم و هدفمند به فعالیت بپردازند.

مهارت‌های مدیریتی نیز در موفقیت دانشجویان دکتری نقش بسزایی دارند. مدیریت پروژه و مدیریت زمان به دانشجویان کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی مؤثری برای فعالیت‌های تحصیلی و پژوهشی خود داشته باشند و از اتلاف وقت جلوگیری کنند. علاوه بر این، رهبری تیم به آن‌ها این امکان را می‌دهد که در پروژه‌های گروهی نقش هدایت‌گر داشته باشند و توانایی هدایت دیگران را به نمایش بگذارند.

و در آخر، رشد شخصیتی از جمله خلاقیت و نوآوری، حل مسئله و تحلیل انتقادی، از دیگر شایستگی‌های ضروری است که دانشجویان بین‌المللی باید آن را تقویت کنند. این ویژگی‌ها به دانشجویان کمک می‌کند تا در مواجهه با چالش‌های تحصیلی و پژوهشی، راه‌حل‌های خلاقانه ارائه دهند و مسائل را از زوایای مختلف بررسی کنند. تحلیل انتقادی نیز به آن‌ها امکان می‌دهد که با دیدگاه‌های جدید و متنوع آشنا شوند و به ارزیابی دقیق‌تر مسائل بپردازند.

این مؤلفه‌ها در مجموع، چارچوبی جامع برای شایستگی‌های مورد نیاز دانشجویان بین‌المللی دکتری ارائه می‌دهند و نشان می‌دهند که چگونه این شایستگی‌ها می‌توانند تجربه زیسته آن‌ها را در محیط دانشگاهی ایران بهبود بخشند و زمینه‌ساز موفقیت‌های علمی، حرفه‌ای و فردی باشند.

هر پژوهشی با محدودیت‌هایی روبه‌رو است که محقق باید به آن‌ها اشاره کند. نمونه‌گیری: در این پژوهش، از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. این روش ممکن است منجر به انتخاب نمونه‌هایی شود که نماینده‌ی کامل جامعه‌ی آماری مورد نظر نباشند.

- ابزار گردآوری داده‌ها: ابزارهای مورد استفاده شامل مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته عمیق بودند. این ابزارها ممکن است با محدودیت‌هایی مانند سوگیری پاسخ‌دهندگان یا عدم دقت در ارائه پاسخ‌ها مواجه شوند.
 - تجزیه و تحلیل داده‌ها: در این پژوهش، از روش‌های آماری و نرم‌افزارهای تخصصی برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. با این حال، این روش‌ها و نرم‌افزارها ممکن است محدودیت‌هایی نظیر عدم دقت کافی در برخی نتایج یا سوگیری در تفسیر داده‌ها داشته باشند.
 - زمان: پژوهش در یک بازه زمانی محدود انجام شد. این موضوع ممکن است منجر به عدم دسترسی به داده‌های کافی یا عدم امکان بررسی تمام جنبه‌های موضوع مورد مطالعه شده باشد.
 - منابع مالی: محدودیت‌های مالی می‌توانند استفاده از ابزارها و روش‌های پیشرفته‌تر برای گردآوری داده‌ها یا بررسی همه‌جانبه‌تر موضوع را محدود کرده باشند.
 - دسترسی به داده‌ها: دسترسی محدود به برخی داده‌ها می‌توانسته باعث شود که بررسی همه‌جانبه موضوع یا دقت نتایج تحت تأثیر قرار گیرد.
- با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از سؤال پژوهش، پیشنهادهای کاربردی زیر ارائه می‌شود:
- برگزاری کارگاه‌های مهارت‌های پژوهشی و دانش بین‌رشته‌ای: این کارگاه‌ها می‌توانند شامل آموزش روش‌های پیشرفته تحقیق، تحلیل داده‌ها و نوشتن مقالات علمی در سطح بین‌المللی باشند.
 - برنامه‌های تقویت ارتباطات بین فرهنگی: دانشگاه‌ها می‌توانند با برگزاری رویدادهای فرهنگی و تبادل نظر میان دانشجویان بین‌الملل و داخلی، بستر بهتری برای تعاملات اجتماعی و همکاری‌های بین فرهنگی فراهم کنند.
 - برنامه‌های آشنایی با فرهنگ و قوانین ایران: ایجاد دوره‌های آشنایی با فرهنگ ایرانی، قوانین آموزشی و ساختار دانشگاهی برای دانشجویان تازه‌وارد، به سازگاری بهتر آن‌ها کمک خواهد کرد.
 - برگزاری دوره‌های مدیریت زمان و پروژه: آموزش مهارت‌های برنامه‌ریزی، مدیریت پروژه، و رهبری تیم برای تقویت توانایی‌های مدیریتی دانشجویان ضروری است.
 - تشویق خلاقیت و حل مسئله از طریق پروژه‌های نوآورانه: حمایت از پروژه‌های خلاقانه و پژوهش‌های مبتنی بر حل مسائل واقعی می‌تواند باعث رشد شخصیتی و ارتقای تفکر انتقادی دانشجویان شود.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

Extended Summary

Introduction

Skilled human resources are mainly formed through efficient higher education. Undoubtedly, the higher education system plays an important role in the production of science and knowledge in any country (Fazli Yazd et al., 2019). One of the important issues in any higher education institution is to evaluate and improve its educational effectiveness. Often, the effectiveness of an educational institution is measured based on its outcomes such as student satisfaction, their plans for further education, success, and the extent to which their achievements and competencies are realized. Competency development is a set of behaviors, attitudes, and beliefs that must be developed in students for success in work and career, or it is referred to as a set of basic and important characteristics in students that lead to effective and high-level performance at work (Ebrahim Pour et al., 2021). Competence has a systemic approach to human resources that includes all those traits, characteristics, skills, and attitudes related to the effectiveness of performing tasks and responsibilities, and the four components are skills, knowledge, abilities, and attitudes, and the competence or competency of a student can be studied according to these four main components. The development of human societies has always been closely related to the outputs of higher education institutions (Abdalhassan et al., 2024; Alipour et al., 2024). The institution of higher education has undergone significant changes throughout its history, both functionally and structurally, in response to the conditions and requirements of the times. One of the major challenges that higher education systems face today is the quality and how to improve, promote, and ensure the human resources trained in it (Ganesan & Morales, 2024; Mejías-Acosta et al., 2024). In general, definitions of competence can be divided into four general categories. The first category is competence as the ability to perform at a desired level based on a specific standard, which this definition views competence as an output. The second category is competence as the ability to select and use the characteristics of knowledge, skills and attitudes (which are required to perform at the desired level). The third category is competence as having specific characteristics (knowledge, skills and attitudes), or competence as an input. The fourth category is competence as a pure description of what an individual can do, this definition also views competence as an output (Christy & Nyan-Myau, 2022). Numerous educational and research competencies are effective in the success of students in learning and research and scientific advancement, and in general these competencies are also related to each other. In other words, educational competencies are related to strengthening and improving research competencies and vice versa. Today, higher education is considered one of the fundamental pillars of the movement toward globalization. A skilled workforce is the primary indicator of a country's progress and development and is regarded as one of its most crucial sources of power. The aim of the present study was to presenting a pattern of the competencies needed by students based on the lived experiences of international doctoral students.

Methods and Materials

The present study was applied in terms of its purpose and qualitative in terms of its implementation method, of the phenomenological type. The research population included all international doctoral students, which according to the principle

of theoretical saturation number of 10 people of them were selected using purposive sampling method. The researcher in this study aims to present a model of competencies required by international doctoral students in Iran. He has chosen a qualitative research method based on the phenomenological method to understand the depth of their experiences and how different factors influence this. The participants in this qualitative part of the study were master's and doctoral students (from the 2nd semester onwards) from universities in Isfahan. In the present study, the interview began with the first participant and was completed until information saturation was reached, meaning interviews with 10 people were completed. The data collection tool was semi-structured interviews with international doctoral students, and the data obtained from it were analyzed using thematic analysis in MAXQDA software.

Findings

The results of the analyses showed that the pattern of the competencies needed by students based on the lived experiences of international doctoral students had 45 basic themes and 15 organizing themes in 5 comprehensive themes: scientific abilities (including 3 organizing themes of research skills, interdisciplinary knowledge, and language skills), social skills (including 3 organizing themes of intercultural communication, teamwork, and networking), adaptation to the environment (including 3 organizing themes of cultural adaptation, respect for rules, and familiarity with the educational structure), management skills (including 3 organizing themes of project management, time management, and team leadership), and personality development (including 3 organizing themes of creativity and innovation, problem solving, and critical analysis). Finally, the pattern of the competencies needed by students based on the lived experiences of international doctoral students was drawn.

Discussion and Conclusion

The study highlights the importance of developing a comprehensive competency pattern for international doctoral students. The identified competencies—scientific, social, environmental, managerial, and personal—are crucial for success in both academic and professional settings. The findings suggest that international doctoral students must possess strong research skills, interdisciplinary knowledge, and language proficiency to excel in their studies. Additionally, social skills such as intercultural communication and teamwork are essential for navigating the diverse environments of international universities. Environmental adaptation, including cultural adaptability and respect for regulations, is also critical for students to thrive in foreign educational systems. Managerial skills, such as project and time management, are necessary for balancing the demands of doctoral studies, while personal growth competencies like creativity and problem-solving are vital for innovation and critical thinking.

The study's findings have significant implications for policymakers and educators in higher education. By understanding the competencies required for international doctoral students, institutions can develop targeted programs and resources to support their academic and personal development. This includes offering workshops on research skills, intercultural communication, and project management, as well as providing opportunities for students to engage in interdisciplinary research and networking. Furthermore, universities should create supportive environments that encourage cultural adaptation and personal growth, helping students to overcome the challenges of studying abroad.

In conclusion, the study provides a valuable framework for understanding the competencies required by international doctoral students. By addressing these competencies, higher education institutions can enhance the quality of their doctoral programs and better prepare students for successful careers in a globalized world. Future research should explore the long-term impact of these competencies on students' academic and professional outcomes, as well as the effectiveness of interventions designed to develop these skills.

References

- Abdalhassan, K. H., Manshaee, G., Hashim Hamad, M., & Mahdad, A. (2024). The Relationship between Career Aspirations and Academic Self-Efficacy in Students of Wasit City: The Moderating Role of Educational Justice and Career Decision-Making Self-Efficacy. *Journal of Study and Innovation in Education and Development*, 4(4), 155-174. <https://doi.org/10.61838/jsied.4.4.10>
- Alipour, F., Farid, A., & Mosleh, S. Q. (2024). The model of academic procrastination based on academic self-handicapping and perfectionism with the mediating role of students' sense of competence. *Research in cognitive and behavioral sciences*, 13(2), 1-20. https://cbs.ui.ac.ir/article_27778_en.html?lang=fa
- Christy, N. N. A., & Nyan-Myau, L. (2022). Identification of Future Competencies Required for Business Education Students. *Proceedings*, 83(1), 10. <https://doi.org/10.3390/proceedings2022083010>
- Čiarniene, R., Kumpikaite, V., & Vienazindiene, M. (2020). Development of students' competencies: Comparable analysis. *Economics & Management*, 436-443. https://www.researchgate.net/publication/266490215_Development_of_students%27_competencies_Comparable_analysis
- Ebrahim Pour, M., Cherabin, M., Akbari, A., & Zende Del, A. (2021). Developing a Competency Model for School Principals. *Jundishapur Journal of Educational Development*, 12(Special Issue), 439-453. https://edj.ajums.ac.ir/article_140115.html?lang=en
- Fazli Yazd, H., Zamani, A., & Pour Atashi, M. (2019). The Attraction of International Students in Iran's Higher Education System and the Challenges Ahead. *Rahyafte*, 29(74), 77-90. https://rahyaft.nrisp.ac.ir/article_13768.html?lang=en
- Forcael, R., Garcés, G., & Orozco, F. (2022). Relationship Between Professional Competencies Required by Engineering Students According to ABET and CDIO and Teaching-Learning Techniques. *Journals & Magazines*, 65(1), 46-55. <https://doi.org/10.1109/TE.2021.3086766>
- Ganesan, U., & Morales, A. R. (2024). A science teacher's experiences when fostering intercultural competence among students in multilingual classrooms: a narrative study. *Cultural Studies of Science Education*, 19(1), 189-208. <https://doi.org/10.1007/s11422-023-10206-y>
- Ghanadi Nejad, F., & Ossareh, F. (2019). Competency Assessment Model for University Library Managers: Content Analysis of Competency Models. *Rahyafte*, 29(74), 1-16. <https://www.sid.ir/paper/956150/en>
- Javadifard, F., Amir Akbari, A., & Dehghan, M. (2021). Designing and Explaining a Competency Model for Tehran Municipality Managers. *Human Resources*, 10(4), 102-126. https://www.jhrs.ir/article_130507.html
- Lin, C. J. Y. (2023). General education competencies from students' perspectives: a case study of a sports university in Taiwan. *Humanities and Social Sciences Communications*, 10, 848. <https://doi.org/10.1057/s41599-023-02344-z>
- Mejías-Acosta, A., D'Armas Regnault, M., Vargas-Cano, E., Cárdenas-Cobo, J., & Vidal-Silva, C. (2024). Assessment of digital competencies in higher education students: development and validation of a measurement scale. In *Frontiers in Education*, 9, 1497376. <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1497376>
- Motahari Nejad, H., Esmaeili Mahani, H., & Mahdavi, F. S. (2022). The Role of Research Activities and Active Learning in the Development of Student-Teachers' Professional Competencies. *Biannual Scientific Journal of Theory and Practice in Teacher Education*, 8(14), 1-20. https://itt.cfu.ac.ir/article_2590.html
- Nosrati, T., Gholamzadeh, D., & Momeni, M. (2021). Presenting a Coaching Competency Model for Managers. *Human Resource Management Research*, 13(2), 107-140. <https://www.sid.ir/paper/1046181/en>
- Parvin, E., Ghiasi Nodushan, S., Khorsandi Taskouh, A., & Zaker Salehi, G. (2021). Identifying Barriers to the Admission of International Students in Iran's Public Universities. *Research in Medical Education*, 13(1), 24-34. <https://doi.org/10.52547/rme.13.1.24>
- Rostami, A., Vadi'i, M. H., & Bagherpour Velashani, M. A. (2019). Developing a Competency Model for Internal Audit Managers. *Financial Accounting*, 11(41), 70-102. https://qfaj.mobarakkeh.iau.ir/browse.php?a_id=1800&sid=1&slc_lang=en

